

**IPA CROSS-BORDER PROGRAMME
CCI2007CB I 6 IPO007**

Programme co-funded by the
EUROPEAN UNION

ПРОЕКТ “КЛУБ НА ПРЕДПРИЕМАЧА”

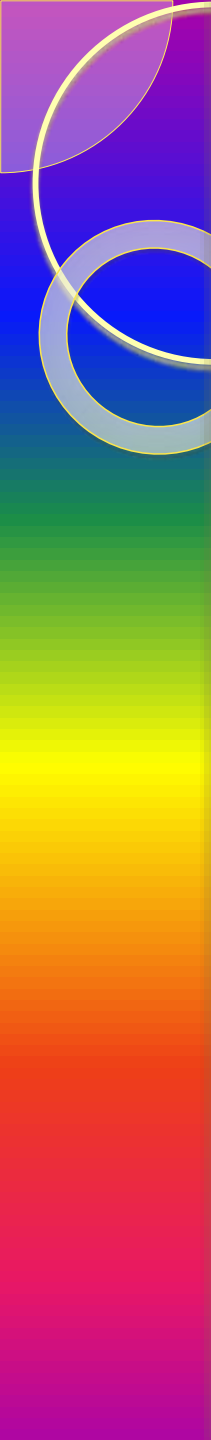
№2007CB I 6 IPO007-2012-2-11

- **Обучение по предприемачество**
 - **13-15 юни 2014**
- **Крайще, област Благоевград**

Обучение за предприемачи

**Въведение в предприемачеството – дефиниция
и статистика за Европейския съюз**

-
- В страните от Европейския съюз около 65% от икономическия растеж се осигурява от малките и средните предприятия. В САЩ над 90% от националния бизнес, включващ около 14 млн. фирми, се осъществява от предприятията с персонал до 100 души.
 - Предприемачески е всеки бизнес, който в крайна сметка води до развитието на средата и обществото, а предприемач в малкия бизнес е всеки дребен производител, търговец, учен, който открива, създава и предлага нови полезности за обществото.

Преимущества от развитието на малките и средните предприятия

- те са източник на повишаваща се конкуренция на пазара;
- генератор са на нови работни места;
- притежават по-голяма гъвкавост в кризисни ситуации;
- имат по-гъвкава вътрешна организационна структура и възможност за по-бързо и лесно внедряване на иновации;
- благоприятно място са за развитие на предприемачески умения и бизнес култура;
- по-близо са до крайния потребител, по-бързо и ефективно откликват на потребностите му.

Френска школа

Най-ярки представители са Ричард Канталион и Жан Батист Сей.

- **Предприемач - всеки индивид, притежаващ способността да предвижда нещата, готов да рискува, устремен към бъдещето, надяващ се на печалба, но и готов да понесе загуби.: т.е. Човек действащ в условия на риск.**
- **Сей въвежда ново тълкувание на предприемачеството – като функция на тези, които имат нужда от капитал, в отличие от тези ,които го притежават. Акцентира и върху лидерските качества на предприемача , изучава мотивите за поведение в зависимост от личностните качества, отрасъла, страната, географската зона.**

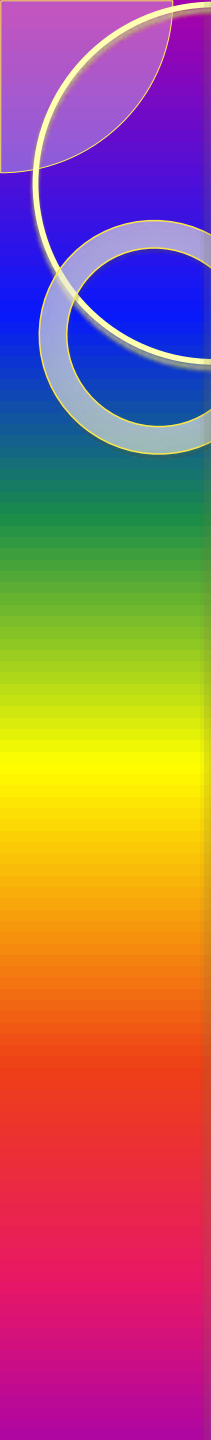
Австрийска школа

- Най-ярки представители са Лудвиг фон Мизес, Хайек, Йозеф Шумпетер.
- основата на предприемачеството е иновацията, а не собствеността на предприятието
- предприемач може да бъде всеки, който реализира нови комбинации от факторите за производство, независимо от това дали е служител в акционерно дружество, държавен чиновник или мениджър на предприятие.

Американска школа

С представители Питър Дракър /смятан за баща на предприемачеството/, Кирцнер, Хайнеман, Веспер, Тимонс и др.

- Те също свързват предприемачеството с несигурността и риска , но акцентират върху промяната, която я използват като възможност.
- П. Дракър свързва предприемачите, нововъведенията и развитието в едно цяло и поставя акцент върху "възможността". Пак според него, умът на предприемачите е устроен така, че да виждат възможностите, а не проблемите, създадени от промените.

Място и роля на малкия бизнес в европейската и българската икономика

За Европейския съюз предприемачеството е:

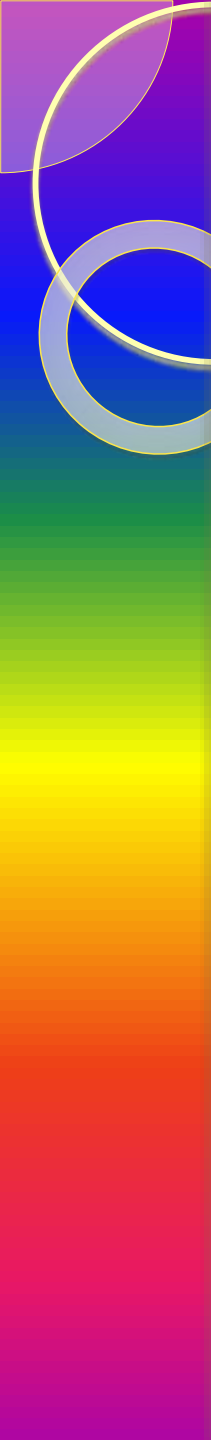
- Важен фактор за повишаване на конкурентоспособността ,за създаване на работни места и за осигуряване на икономически растеж;
- Начин за отключване на личния потенциал;
- Важно за обществото като цяло;

Политиката на ЕС по отношение на предприемачество цели:

- Стимулиране на предприемаческата инициативност в Европа;
- Преодоляване на недостатъчната способност за поемане на рискове;
- Осигуряване и поддържане на благоприятна бизнес-среда;
- Ограничаване на бариерите за растеж на бизнеса;
- Балансиране на рисковете и изгодите за предприемачество;
- Изграждане на общество ,което оценява предприемачите;

За България:

- броят на МСП надхвърля 221 хил., което представлява 99,3% от всички предприятия.
- преобладават микропредприятията (с 1 до 9 заети), които са 198 727 броя, или 89,8% от МСП.
- Малките предприятия (с 10 до 49 заети) наброяват 18,9 хил. или 8,5% от МСП.
- Най-малобройна е групата на средните предприятия (с 50 до 249 заети – 3,6 хиляди или 1,6% .
- Големите предприятия у нас са само 561 броя.
- Значителен е приносът на МСП в brutния вътрешен продукт (БВП) на страната – 19,2%, в т.ч.: микропредприятие – 4,9%, малки предприятия – 6,5%, средните предприятия – 7,8%.

Национална стратегия за насърчаване развитието на МСП

- Развитие на частната собственост, свобода на конкуренцията и предприемачеството;
- Създаване на нови работни места с относително ниски капитални вложения;
- Повишаване експортната активност на МСП;
- Внедряване на високотехнологичните производства;
- Насърчаване на инвестициите в сектора на МСП;
- Европеизация и интернационализация на МСП.

Политиката на държавата в областта на малките и средните предприятия е базирана върху два взаимно допълващи се подхода:

- **създаване на обща благоприятна среда за бизнеса и**
- **конкретно подпомагане при стартирането и развитието на МСП чрез оказване на директна подкрепа на предприемачите.**

Административно-правна политика

- Средният брой на административните процедури за започване на нов бизнес в България е 10 и страната заема 36-о място. За сравнение най-малко такива процедури са необходими в Канада – 2, но в Полша, Словакия, Гърция и др. този брой е по-висок, отколкото в България.
- Броят на дните, необходими за започване на нов бизнес, е 30 в България и страната е на 16-о място. В Словакия например за стартиране на бизнес са необходими 125 дни.
- Стойността на процедурите по започване на нов бизнес в България е относително ниска – едва 120 долара, с което България е на 6-о място – много преди останалите държави в преход. В Унгария тази стойност е 3143 долара. Стойността на процедурите, съпоставена с БВП на човек от населението в България, е 7.9%, докато в Унгария тя е 66.7%.

Регионална политика

- Въз основа на законодателството за регионално развитие се усъвършенства институционалната рамка за провеждане на политиката на регионалното развитие и се създават по-добри условия за координация и партньорство, както и за по-добро представяне и отчитане на интересите на малките и средните предприятия при разработването и прилагането на плановете за регионално развитие. Дадена е възможност на МБ да бъде представен в съветите за регионално развитие. Наред с новосъздадените съвети отговорностите по разработването и прилагането на националната политика по регионално развитие се разпределят между органи и институции на национално, областно и общинско ниво.

Секторна политика и политика по заетостта

Прилагането на държавната политика по заетостта включва комплекс от действия в три основни насоки:

- 1-во направление, партньорство при изграждането на организации, подкрепящи малкия бизнес;
- 2-ро направление, насърчаване на безработните към самостоятелна стопанска дейност;
- 3-то направление, стимулиране разкриването на работни места от работодатели в малки предприятия.

УПРАЖНЕНИЯ

УПРАЖНЕНИЕ 1: ПИСАНЕ НА ЦЕЛИ

- Помислете за вашия **SWOT** анализ и проблемите, които сте дефинирали за вашата фирма.
- Базирайки се на тези проблеми и работейки индивидуално, използвайте указанията за дефиниране на цели и помислете за една цел за вашата стратегия.
- Напишете целта на флип чарт, така че всички да могат да я видят. Дискутирайте я с групата и установете дали тя отговаря на критичните проблеми, идентифицирани за фирмата и дали е добре формулирана и дефинирана за фирмата.
- Изберете една от целите , която е добре дефинирана и която отговаря на специфичните проблеми на фирмата. Напишете я на флип чарт, презентирайте и разисквайте основни елементи на целта в група.

УПРАЖНЕНИЕ 2: ВРЪЗКА МЕЖДУ ВИЗИЯ, КРАТКОСРОЧНИ И ДЪЛГОСРОЧНИ ЦЕЛИ

Да се работи с групата от предприемачи и да се използват с ваш собствен **SWOT** анализ, местна икономическа рамка и дефиниране на потенциални проблеми.

Задача 1 - Базирайки си на този материал, да се дискутира следното с групата:

- Визия
- Четири дългосрочни цели за развитие
- Две краткосрочни за всяка от дългосрочните
- Структурирайте отговорите си, използвайки таблица 1.

Задача 2

- Помислете за резултатите, които искате да постигнете при всяка една дългосрочна цел. Изберете поне един резултат и го запишете в таблица 1.
- Бъдете готови да обясните как вашия избор е свързан със **SWOT** анализа и визията.
- Запишете вашата информация на флип чарт и изберете говорител.

УПРАЖНЕНИЕ 3: ИЗБОР НА БИЗНЕС ПЛАН

- Работа с групата.
- Прегледай матрицата от дългосрочни цели, дефинирани в упражнения 2 и 3. За всяка дългосрочна цел /8 на брой/ изпълни следните задачи:
 - Изброй всички типове бизнес планове, които биха могли да допринесат за реализацията на всяка една дългосрочна цел. Запиши дългосрочните цели и свързаните с тях планове на флип чарт.
 - Запази материалите на файл за използване на втория ден от модул 3.

УПРАЖНЕНИЕ 4: ИЗБОР НА БИЗНЕС ПЛАН

- Работи с групата.
- Използвай матрицата от упр.2 и 3 от модул 3. Прегледай всяка дългосрочна цел, която си дефинирал и бизнес плановете, които биха могли да бъдат полезни за изпълнение на тези дългосрочни цели.
- За всяка една от дългосрочните цели прегледай, дискутирай и помисли за всички проекти, които биха били полезни за осъществяване на дългосрочната цел. Състави списък.

УПРАЖНЕНИЕ 5: СВЪРЗВАНЕ НА ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ

- Използвай таблици 2 и 3 „Примери за бизнес планове и проекти“.
- Работи с групата.
- Попълни празните колонки с програми в таблица 2. За всеки един от проектите постави „X“ за съответният бизнес план свързан с проекта.
- Като използвате списъка с проекти, които сте идентифицирали в упражнение 4, попълнете в таблица 3 проектите за развитие в празните колонки. Поставете „X“ във всеки ред с програма свързана със съответния проект.
- Помислете във вашата група как тази информация ще ви помогне да селектирате проекти във вашата фирма.

УПРАЖНЕНИЕ 6: ПРИОРИТИЗИРАНЕ НА ПРОЕКТИ

- Използвайки резултатите от упражнение 4 и 5, изберете проектите за развитие, които биха могли да се използват за осъществяване на целите.

Стъпка 1

- Изберете всичките проекти от упражнение 5, съответстващи на следните критерии. Таблица 4 ще ви помогне да съставите класация.
- Номерируйте всеки проект.
- Поставете една точка за ниско класиране, две точки за средно класиране и три точки за високо класиране, използвайки следните критерии:
- Въздействие на проекта и принос към краткосрочни и дългосрочни цели.
- Предварителни условия.
- Налични ресурси.
- Организационен капацитет, умения и наличност на персонал.
- Потенциал за въздействие върху няколко дългосрочни цели.
- Резултати видими до 2-3 години.

Стъпка 2

- Съберете всички точки за даден проект и сортирайте проектите.
- Запишете резултатите на флип чарт.
- Излъчете говорител от групата, който да разясни и мотивира избора ви.
- Запазете копие от листата с проектите за да я използвате в следващи упражнения.

УПРАЖНЕНИЕ 1: ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОЕКТИ

- Работете с екип от вашата фирма, използвайки образец за упражнение/таблица А1/.
- Изберете два проекта от тези, които сте идентифицирали в упражненията от модул 3 или когато сте правили стратегическо планиране. Проектите не трябва да са свързани с една и съща дългосрочна цел.
- Обмислете отделните компоненти на плана за развитие на фирмата ви. Работейки в група обсъдете отделните елементи на плана за действие и се споразумейте за най-подходящ отговор по всяка точка. Изгответе план за действие за всеки проект.
- Отбележете си къде точно ви липсва информация за да завършите плана за действие и обмислете как може да набавите тази информация.
- Подгответе се за обсъдите вашия план за действие.

УПРАЖНЕНИЕ 2: АНАЛИТИЧНА ОЦЕНКА НА РИСКА

- Прочетете казуса „Проектен план за действие“, който е част от упражнението/таблица 2/. Дискутирайте следните точки във вашата група и попълнете образеца по съответния начин.
- Идентифицирайте четири рискови фактора, които биха имали негативно въздействие върху проекта. Клетката в таблица 3, именувана като „Сценарий“ е идентична с описание на проекта. За всеки от четирите риск фактора да се попълни празен образец на риск анализ /таблица 3/.
- Дискутирайте същността на всеки риск. Обмислете какво би могло да се получи като резултат от всеки риск и при какви обстоятелства този риск съществува или се появява.

УПРАЖНЕНИЕ 2: АНАЛИТИЧНА ОЦЕНКА НА РИСКА - продължение

- Помислете за нивото на вероятност на този риск, и за въздействието му върху успеха на проекта ако риска се появи.
- Предложете решение или мярка срещу всеки потенциален риск, така че да се предотвратят или ограничат последствията от него.
- Моля забележете също, че сравнявайки усилията, които се изискват за да се премахне или коригира риска, с шансовете той да се появи и последиците от него, вие може да не предприемате нищо.
- Използвайте образца за да документирате вашите отговори.
- Вие ще бъдете помолен да защитите вашите решения и след това ще получите алтернативно решение. Груповите дискусии са важни и препоръчителни.
- Запазете образца и вашите отговори за плановата сесия.

УПРАЖНЕНИЕ 3: ОРГАНИЗИРАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

- **Работете в група.**
- **Базирайки се и опирайки се на вашата стратегия за развитие, програмите и проектите, и на наличните ресурси за осъществяване, обмислете и изпълнете следните задачи:**
- **Предложете организационна структура за изпълнение на плана за развитие. Идентифицирайте трите основни причини защо това е най-доброто решение за вас.**
- **За избраната структура обяснете как тя ще бъде установена, финансирана и каква ще бъде организацията на отчитане на резултатите. Назовете потенциалните препятствия и проблеми, които трябва да се решат при установяване и финансиране на организационната структура.**
- **Съставете профил на типовете личности, от които ще се състои основния екип и идентифицирайте видовете умения, които този екип ще трябва да демонстрира. Дайте приблизителна оценка за бюджета за да се направи това.**

УПРАЖНЕНИЕ 3: ОРГАНИЗИРАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО - продължение

- Опирайки се на избраната от вас структура и вземайки предвид плана за развитие и вашия проектен план за действие, идентифицирайте хората, които са най-подходящи да бъдат включени в основен екип за осъществяването .
- Базирайки се на вашия план за развитие, кои лица, групи от хора, би трябвало да вземат участие в осъществяването на проекта?
- Кои партньорски организации и институции мислите, че са от решаващо значение за успешно осъществяване на проекта? Каква би трябвало да бъде съответната им роля при управление и координация на проекта?
- Подгответе флип чарт използвайки тази информация и определете говорител, който да представи вашите изводи.
- Запазете изводите си за да ги използвате при планирането на осъществяването на проекта.

IPA CROSS-BORDER PRPROGRAMME
CCI2007CB16IPO007

Programme co-funded by the
EUROPEAN UNION

***Благодарим Ви
за вниманието!***

